

STATSBIDRAG FÖR KVINNORS ORGANISERING 2023

Redogörelse av organisations- och etableringsbidrag
för bidragsår 2021

Jämställdhetsmyndigheten

Göteborg, juni 2023

Dnr: ALLM 2023/126

Omslagsfoto: Mostphotos.

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Melodi Akbari

Telefon 070-5498313

INNEHÅLL

Sammanfattning	4
Inledning	5
Vad statsbidraget använts till.....	6
Fördelade medel.....	6
Statsbidragets geografiska spridning	6
Aktiviteter under verksamhetsåret	6
Målgrupper till verksamheten	7
Bidragens utveckling över tid.....	8
Ansökta och beviljade organisations- och etableringsbidrag.....	8
Statsbidragets effekter	9
Att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar	9
Att främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet	10
Att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina krav	11
Sammanställning av bidragets tredelade syfte	12
Slutsatser	13
Bilaga 1 Beviljade organisationsbidrag	14
Bilaga 1 Beviljade etableringsbidrag	15

SAMMANFATTNING

Denna rapport redogör för de organisations- och etableringsbidrag som Jämställdhetsmyndigheten har beviljat för bidragsåret 2021 enligt förordning (2005:1089) om statsbidrag för kvinnors organisering.¹ Syftet med statsbidraget är, enligt förordningen, att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar, främja kvinnors deltagande i demokratiska processer och att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva krav.

Utifrån vad föreningarna redovisar är Jämställdhetsmyndighetens samlade bedömning att den verksamhet som har finansierats av statsbidragen stödjer kvinnors organisering i egna sammanslutningar och är i linje med förordningens grundläggande syfte.

I efterdyningarna av coronapandemin och efterföljande restriktioner har föreningarna organiserat sina medlemmar genom nya, i huvudsak digitala, kanaler. Att bidragsformerna till stor del finansierar föreningarnas ordinarie verksamhet skapar grundläggande förutsättningar för kvinnor att organisera sig och driva sina frågor.

Jämställdhetsmyndigheten lämnar årligen en redogörelse till regeringen för myndighetens fördelning av statsbidrag enligt förordning (2023:168) om statsbidrag för kvinnors organisering. Rapporten bygger på slutredovisningar från de föreningar som tilldelats 65 organisationsbidrag och 5 etableringsbidrag under 2021.

Jämställdhetsmyndigheten ser behov av att utveckla kontrollen av organisationer som beviljas bidrag i syfte att säkerställa att bidragen går till rätt ändamål.

¹ Förordning (2023:168) om statsbidrag för kvinnors och flickors organisering trädde i kraft 3 maj 2023.

INLEDNING

Rapporten bygger på de slutredovisningar, för 2021, som organisationerna lämnade till myndigheten efter avslutad bidragsperiod. Föreliggande rapport omfattar 65 organisationsbidrag och 5 etableringsbidrag som beviljades 2020 och avser bidragsår 2021. Det är således utifrån föreningarnas slutredovisningar som myndigheten redogör för vad bidragen använts till samt bedömer statsbidragens möjliga effekter i förhållande till syftet med bidragen. Det kan därför finnas ett visst egenintresse för föreningarna att redovisa goda resultat.

Enligt förordning (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten prövar Jämställdhetsmyndigheten frågor om statsbidrag utifrån gällande författningar där myndigheten har ett sådant uppdrag.² Det följer av förordning (2023:168) om statsbidrag för kvinnors organisering att Jämställdhetsmyndigheten är behörig myndighet att pröva frågor om bidrag enligt förordningen.³ Jämställdhetsmyndigheten lämnar en sammanfattande redogörelse för vad bidragen har använts till och en bedömning av statsbidragets effekter i förhållande till syfte med bidraget.⁴

Syftet med förordningen om statsbidrag för kvinnors organisering är att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar, främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet samt möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina krav. Statsbidraget för kvinnors organisering är också en åtgärd inom det jämställdhetspolitiska delmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande. Bidraget fördelas av Jämställdhetsmyndigheten som organisations- och etableringsbidrag.⁵ Bidragstypen ges till ideella föreningar som uppfyller villkoren som anges i förordningen. Det innebär organisationer som huvudsakligen har kvinnor som medlemmar, eller som är en sammanslutning av sådana organisationer, och som har till ändamål att stärka kvinnors ställning i samhället.

Utveckling av myndighetens uppföljning och kontroll

Jämställdhetsmyndigheten är en av fyra myndigheter som Riksrevisionen har granskat vad gäller bidragsgivning till civilsamhället i rapporten Tillit och kontroll – statlig bidragsgivning till civilsamhället RiR 2023:7. Jämställdhetsmyndigheten ställer sig positivt till rapporten och lägger iakttagelser, slutsatser och rekommendationer till grund för stärkt kontroll av myndighetens arbete med statsbidrag. Vi har igångsatt metodutveckling för verksamhetsbesök hos organisationer som tilldelats bidrag och utökar kontrollen av organisationerna genom att också utföra internetbaserade sökningar, skrivbordskontroller och stickprovsgranskningar.

² 3 § 6 förordning (2017:937) med instruktion för Jämställdhetsmyndigheten.

³ 2 § förordning (2023:168) om statsbidrag för kvinnors och flickors organisering.

⁴ 36 § ibid.

⁵ Jämställdhetsmyndigheten fattade beslut år 2020 att inte längre fördela statsbidrag som verksamhetsbidrag, utan att ta hela anslaget i anspråk för fördelningen av organisations- och etableringsbidrag, se BIDRAG 2021/18, aktbilaga 8.

VAD STATS BIDRAGET ANVÄNTS TILL

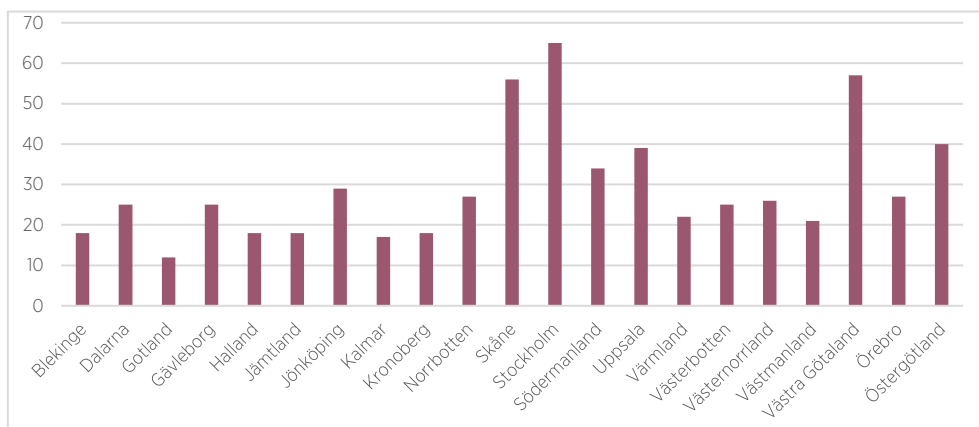
Statsbidraget har finansierat verksamheter som under bidragsperioden anpassats till coronapandemin och föreningarna redovisar en större digital utveckling.

Fördelade medel

Totalt fördelades 26 291 705 kronor till 65 föreningar som organisationsbidrag och 1 579 010 kronor till 5 föreningar som etableringsbidrag. Aktuellt år sökte 94 föreningar bidrag. Mottagare av statsbidraget och belopp framgår av bilaga 1 och 2.

Statsbidragets geografiska spridning

Föreningarna ska vid ansökan bedriva en ordinarie verksamhet i minst fem län eller en verksamhet med riksintresse för att kunna beviljas organisations- eller etableringsbidrag. Av slutredovisningarna framkommer i vilket eller vilka län föreningen bedrivit sin ordinarie verksamhet. Härutöver kan temporära eller digitala aktiviteter genomförts i ytterligare län.

Figur 1 Antalet föreningar som bedrivit ordinarie verksamhet i angivna län.

Aktiviteter under verksamhetsåret

Föreningar som tilldelats organisations- och etableringsuppdrag bedriver en verksamhet inom den egna föreningens fokusområde samt efter de egna medlemmarnas önskemål och behov. Det innebär att statsbidragen finansierar en stor variation av verksamheter.

Majoriteten av föreningarna beskriver att verksamheten och aktiviteterna fått anpassas efter de samhällsliga förändringarna som coronapandemin inneburit. Detta har bland annat resulterat i ett större utbud av digitala sammankomster jämfört med tidigare verksamhetsår. Flera föreningar uppger även att de ägnat betydande resurser åt fortbildning för föreningarnas medlemmar samt att de organiserat sig genom att utöka sina kommunikationskanaler till medlemmarna. Detta genom att utveckla sina hemsidor, skicka ut medlemstidningar samt i något enstaka fall spela in podcasts.

Målgrupper till verksamheten

I tabell 1 framgår vilken eller vilka målgrupper föreningarnas verksamhet riktat sig till under bidragsåret. Samtliga föreningar anger att en av deras målgrupper har varit kvinnor. En huvudsaklig andel av föreningarna anger att deras målgrupper även har varit de egna medlemmarna, vuxna över 25 år och allmänheten. Mer än hälften av föreningarna anger att deras målgrupper varit ungdomar mellan 13–25 år samt beslutsfattare, politiker och högre tjänstemän.

Målgrupper	Antal organisationer	Andel av 70 organisationer	Andel av målgrupper
Kvinna	70	100%	18%
Egna medlemmar	68	97%	17%
Vuxna över 25 år	65	93%	16%
Allmänheten	53	76%	13%
Ungdomar 13–25 år	44	63%	11%
Beslutsfattare, politiker, högre tjänstemän	42	60%	11%
Annan tillhörighet	24	34%	6%
Man	20	29%	5%
Barn 0–12 år	13	19%	3%

Tabell 1 Redogörelse för de olika målgrupper som statsbidraget nått.

Föreningarnas syn på sina organisatoriska resultat

Föreningarna redovisar en blandad bild av resultaten under verksamhetsåret. En del föreningar redogör för en medlemsminskning och härleder den till en direkt följd av de samhällsliga restriktioner som coronapandemin innebar.

Andra föreningar redovisar en ökning av antalet kvinnor och flickor som valt att bli medlemmar mot bakgrund av att de ökat sin digitala närvaro och således blivit mer synliga för målgruppen.

Vidare uppger några föreningar att de under bidragsåret har breddat sin målgrupp i syfte att vara en mer inkluderande förening. En organisation berättar att *”bidraget har varit ett lyft för vår verksamhet och ett medel för att bredda vår målgrupp till en mer demokratisk och inkluderande organisation [...] Tack vare bidraget har vi kunnat hålla aktiviteter och ge plats till kvinnor, ickebinära och transpersoner inom byggbranschen och samhällsplanering.”*

BIDRAGENS UTVECKLING ÖVER TID

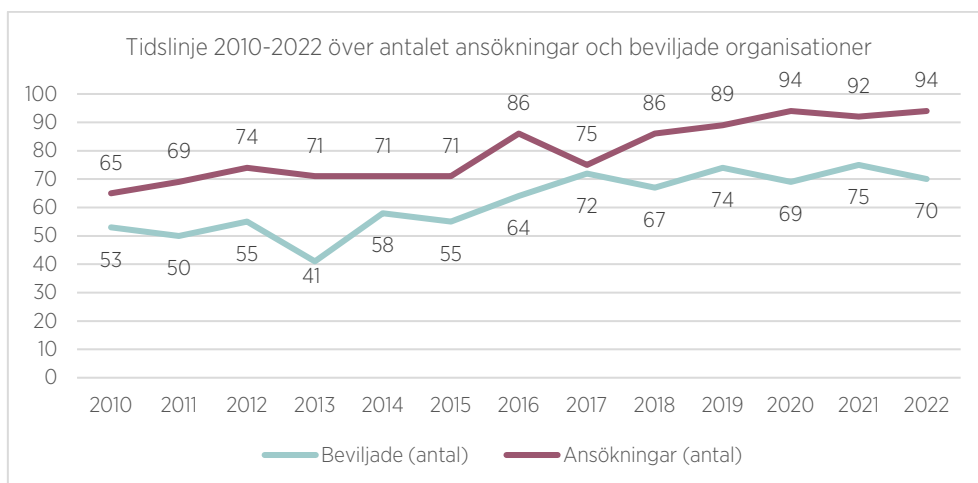
Antalet ansökningar om organisations- och etableringsbidrag har ökat sedan 2010 samtidigt som anslaget för statsbidragen varit oförändrat.

Ansökta och beviljade organisations- och etableringsbidrag

Det senaste decenniet följer en tydlig trend där antalet ansökningar och beviljade ansökningar om organisations- och etableringsbidrag ökat. I ett kortare tidsperspektiv, med en tillbakablick på några år, har antalet ansökningar och beviljade ansökningar om organisations- och etableringsbidrag varierat i mindre utsträckning.

Anslaget för kvinnors organisering har oförändrat uppgått till 28 miljoner sedan 2010, vilket innebär att det minskat i relation till inflationen. Till detta kommer att det är fler föreningar som har fått dela på summan.

I budgeten för 2023 föreslår regeringen att bidrag för kvinnors organisering utökas med 20 miljoner kronor till 48 miljoner kronor för att stärka kvinnor och flickors organisering i utsatta områden.

Figur 2 Beskrivning av utvecklingen över tid för inkomna och beviljade ansökningar för organisations- och etableringsbidrag för kvinnors organisering.

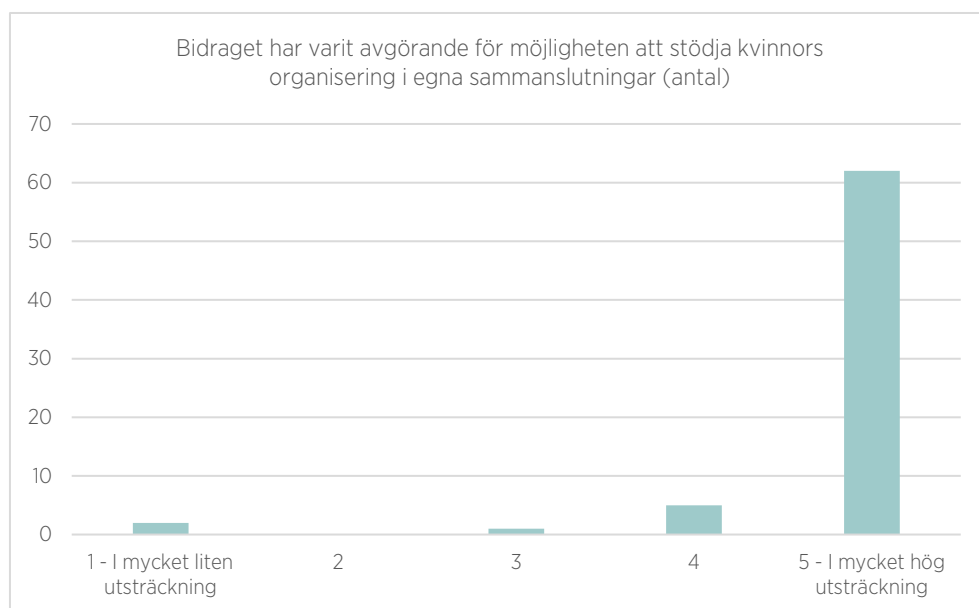
STATSBIDRAGETS EFFEKTER

En bedömning av statsbidragets effekter i förhållande till förordningens syften görs utifrån organisationernas egna värderingar av statsbidragets betydelse. I slutredovisningarna bedömer organisationerna statsbidragets betydelse för varje enskild del av förordningens syfte enligt en femgradig skala.

Syftet med statsbidraget är att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar, främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet samt att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina frågor. Det innebär att organisations- och etableringsbidrag ska skapa förutsättningar för kvinnors organisering samt finansiera verksamhet som är i linje med bidragets huvudsyfte. Syftet har en nära koppling till det jämställdhetspolitiska delmålet att kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhällsmedborgare samt forma villkoren för beslutsfattandet inom samhällets olika sektorer.

Att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar

En huvudsaklig andel av föreningarna bedömer att statsbidraget i mycket hög utsträckning varit avgörande för sina möjligheter att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar. En förening uppger att *”det viktigaste vi gör, som också är vår kärnverksamhet, är att skapa mötesplatser för vår målgrupp.”* Det är framträdande att föreningarna nyttjat sina statsbidrag till att förena sina medlemmar genom nya kanaler, exempelvis med stöd av licenser för programvaror som möjliggör digitala samtal, tidsskrifter samt utveckling av sina hemsidor.

Figur 3 Föreningarnas bedömning av bidragets betydelse på en skala 1-5.

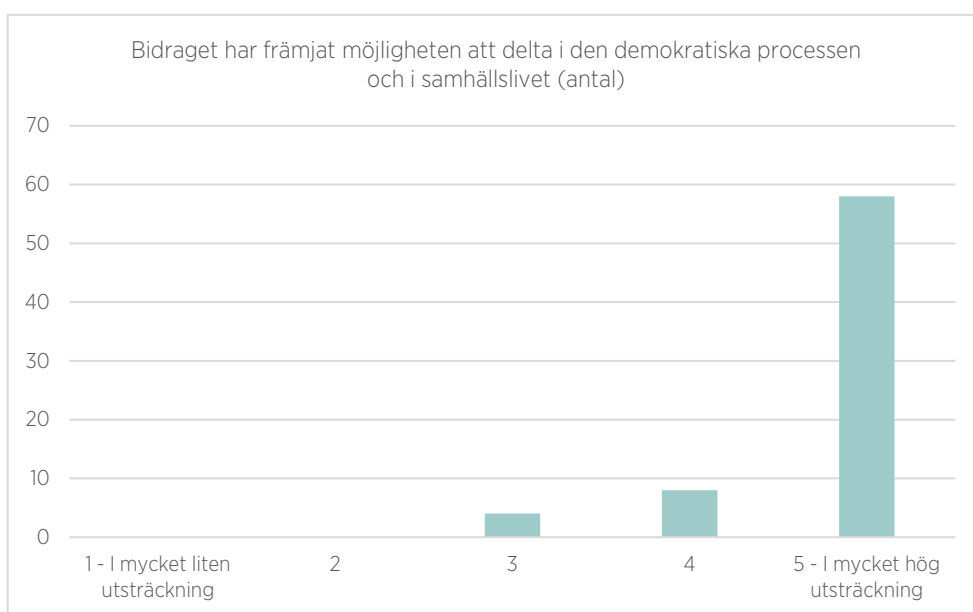
Flera föreningar påtalar statsbidragets grundläggande betydelse för den organisatoriska verksamheten samt utvecklingen av den. Exempelvis uppger en förening att ”statsbidraget möjliggjort att deras verksamhet kunnat bemanna nyckelfunktioner i syfte att arbeta med verksamhetsledning och verksamhetsutveckling, liksom kvalitetssäkring med mera”.

Bidraget har även resulterat i att medlemsavgifterna kunnat hållas låga, vilket har medfört att fler personer fått möjlighet att organisera sig och delta i aktiviteterna. Det har även inneburit att föreningarna kunnat behålla sitt medlemsantal. Ett kontinuerligt organisationsstöd bidrar således till att skapa stabilitet i föreningarna.

Att främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet

En huvudsaklig andel av bidragsmottagarna bedömer att statsbidraget i mycket hög utsträckning har främjat möjligheterna att delta i den demokratiska processen och i samhällslivet. Föreningar har uttryckt att det varit av stor betydelse att ha medel som inte är öronmärkta. Då har de bättre kunna anpassa verksamheten till den samhälleliga förändring som till exempel coronapandemin inneburit. En förening belyser detta särskilt och uppger att bidraget möjliggör för deras organisation att reagera på händelser och politiska skeenden i omvärlden som inte går att förutse och införliva i projektverksamhet. En ytterligare organisation beskriver att bidraget därför ”ger större egenmakt och självständighet”.

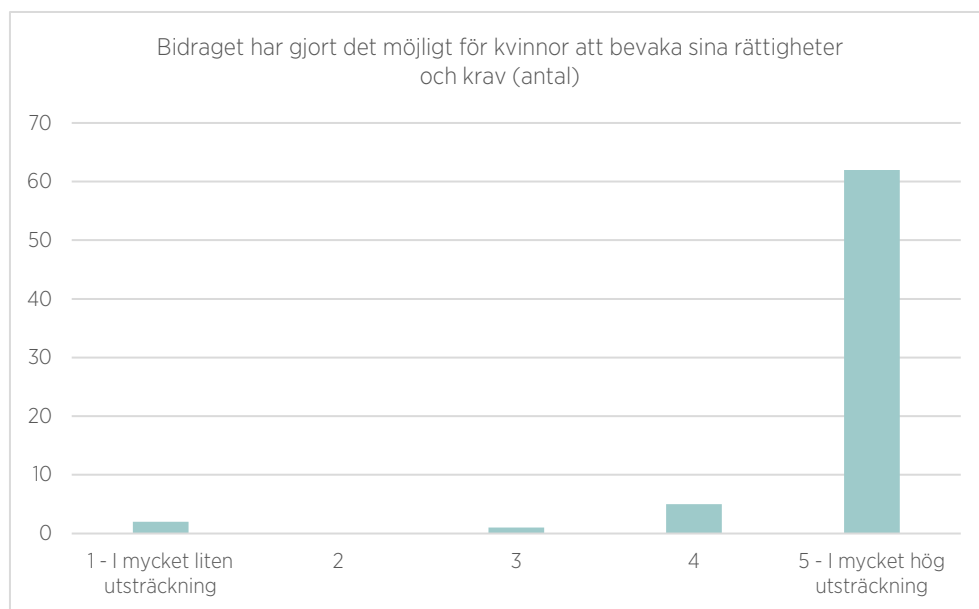
Organisationsstöden leder även i denna del till att skapa stabilitet i föreningar, vilket i sin tur resulterar i en ökad förutsättning till att nå långsiktiga resultat i över tid pågående demokratiska processer. Statsbidragen skapar således förutsättningar för föreningarna att kunna arbeta långsiktigt med sina kärnfrågor samt påverkansarbete.

Figur 4 Föreningarnas bedömning av bidragets betydelse på en skala 1-5.

Att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina krav

I denna del bedömer en huvudsaklig andel av bidragsmottagarna att statsbidraget i mycket hög utsträckning har möjliggjort för dem att bevaka sina rättigheter och driva sina krav i olika sammanhang.

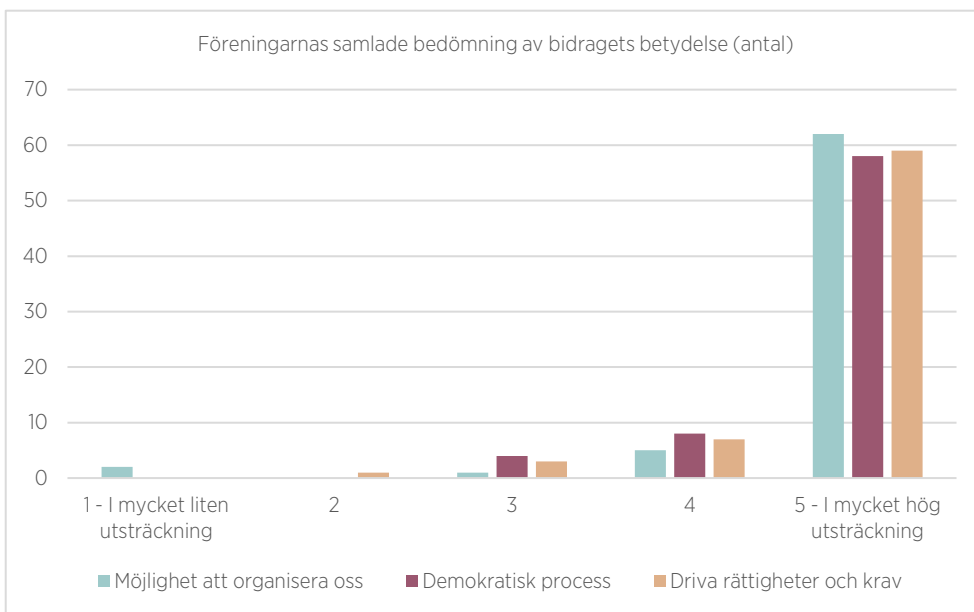

Figur 5 Föreningarnas bedömningar av bidragets betydelse på en skala 1-5.

Flera föreningar anger att de med stöd av bidraget kan samverka med andra organisationer, driva gemensamma frågeställningar och därigenom vara en röstbärare för svenska civilsamhället gentemot politiker och andra beslutsfattare. En förening redovisar att de genom internationella kontakter och medlemskap i paraplyorganisationer erhåller ”*både kunskap och kan föra in vårt sätt att arbeta med att stärka och möjliggöra för kvinnors rätt till makt och inflytande i samhällets olika beslutsorgan och beslutsnivåer*”.

Opinionsbildningen sker på flera nivåer i form av remissvar, debattartiklar, demonstrationer samt avtryck i massmedia. En av föreningarna vittnar om att deras ”*arbete har synliggjorts i tidningar, TV och radio, genom flera debattartiklar och arrangörskap av fysiska demonstrationer i storstäderna för en förbättrad förlossningsvård. Som en följd av detta har antalet medlemmar, antalet följare i sociala medier ökat markant och föreningen har efterfrågats som brukarrepresentanter av bland annat Socialstyrelsen, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) och flera forskningsprojekt*”.

Sammanställning av bidragets tredelade syfte

Figur 6 Föreningarnas samlade bedömningar på en skala 1-5 av förordningens tredelade syfte.

Den samlade bedömningen är att föreningarnas verksamhet är i linje med syftet med statsbidraget. I störst utsträckning bedöms bidragen stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar. Detta stämmer väl överens med förordningens grundläggande syfte.

SLUTSATSER

Utifrån föreningarnas redovisningar bedömer Jämställdhetsmyndigheten att tilldelade organisations- och etableringsbidrag har bidragit till förordningens syfte att stödja kvinnors organisering i egna sammanslutningar, främja kvinnors deltagande i den demokratiska processen och i samhällslivet samt att möjliggöra för kvinnor att bevaka sina rättigheter och driva sina frågor.

Bidragen är således av grundläggande betydelse för flertalet föreningar för att de ska kunna upprätthålla och bibehålla en organisatorisk verksamhet som förenar medlemmarna. Stabiliteten i denna del skapar större förutsättning för föreningarna att nå långsiktiga resultat med sitt påverkansarbete.

Jämställdhetsmyndigheten anser att det ökade anslaget om 20 miljoner kronor för verksamhetsbidrag som ska stärka kvinnor och flickors organisering i utsatta områden är en positiv utveckling av kvinnors organisering. Myndigheten anser alltså att anslaget till kvinnors organisering behöver justeras ytterligare sett till att anslaget, för de generella bidragsformerna organisations- och etableringsbidrag, varit oförändrat sedan 2010 och utvecklingen över tid visar ett ökat antal ansökande och beviljade föreningar. En sådan utveckling är i linje med regeringens strävan att bidragsnivåerna regelbundet bör följas upp i syfte att eftersträva att andelen organisationsbidrag och liknande generella bidrag ökar i förhållande till mer detaljstyrda bidrag, såsom projekt- och verksamhetsbidrag, inom respektive bidragssystem.⁶ Enligt regeringen bör andelen organisationsbidrag vara hög för att inte begränsa civilsamhällets självständighet och oberoende.⁷

Jämställdhetsmyndigheten ser även behov av en mer utvecklad kontroll inför, under och efter att organisationer beviljas bidrag.

⁶ Prop 2009/10:55, s. 138.

⁷ Ibid, s. 55.

BILAGA 1 BEVILJADE ORGANISATIONS BIDRAG

Förening	Belopp (sek)	Förening	Belopp (sek)
1.6miljonerklubben	528 784	Lesbisk Makt	360 016
Amningshjälpen	236 499	Maktsalongen	463 873
Assyriska kvinnoförbundet	236 499	MENSEN - forum för menstruation	236 499
Bethnahrin Kvinnoförbund	236 499	Musikföreningen Lilith Eve	236 499
BPW Business and Professional Women	360 016	MÅNGKULTURELLT RESURS CENTRUM (Karma)	236 499
EPOS Nätverk	236 499	Niejda	236 499
Federationen WIZO Sverige	528 784	Nätverket Jämställdhet i transportsektorn	236 499
Fjällorna	360 016	Operation 1325	528 784
Fredrika Bremer-förbundet	879 302	Pink Programming	236 499
Födelsehuset/Birth Rights Sweden	236 499	Riksförbundet Internationella Föreningen Fem-Inclusion RIFFI	814 391
Föreningen Storasyster	463 873	Riksorganisationen Give it Forward	879 302
Grekiska riksförbundet kvinnoanslutning	230 694	Rise-Riksföreningen mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen	360 016
Gröna Kvinnor	463 873	Serbiska Kvinnoförbundet i Sverige	236 499
Haro - Hemmaföräldrars Riksorganisation	814 391	SIOS Kvinnokommitté	236 499
Impra	236 499	Sisters International	528 784
Internationella Kvinnoförbundet	424 926	Soroptimist International of Sweden	528 784
Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet	814 391	Spillkråkan	236 499
Internationella romska och resande kvinnocenter	463 873	Svenska Kvinnors Vänsterförbund	236 499
Konstmusiksystrar	236 499	Sverigefinska Riksförbundet/Sverigefinskt Kvinnoforum RSNF	236 499
KSAN	879 302	Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd	528 784
Kurdistan Demokratiska Kvinnoförbund i Sverige\Kurdistan Demokratiska Kvinnoförbund i Sverige	236 499	Sveriges Kvinnolobby	879 302
Kurdistan Kvinnoförbund i Sverige	528 784	Tantpatrullen	236 499
Kvinnlig Anhopning av Svenska Tonsättare	360 016	Tjejzonen	463 873
Kvinnofronten	236 499	Trajosko Drom	236 499
Kvinnoförbundet för demokrati	236 499	Ukrainska Alliansen i Sverige	360 016
Kvinnoförbundet Sara i Sverige	236 499	UN Women Sverige	463 873
Kvinnokommitté, Kinesiska Riksförbundet i Sverige	360 016	Unga romska kvinnors riksförbund	360 016
Kvinnor för Fred	463 873	Varken Hora eller Kuvad	463 873
Kvinnor för mission	360 016	WE-Wise Economy Global Association	463 873
Kvinnor i Svenska kyrkan	360 016	WIFT Sverige	360 016
KvinnorKan	282 123	Winnet Sverige	879 302
Kvinnors byggforum	236 499	Zonta International District 21	528 784
Kvinnorättsförbundet	236 499		

Tabell 2 Förteckning över föreningar som beviljades organisationsbidrag för verksamhetsår 2021 med respektive summa.

BILAGA 1 BEVILJADE ETABLERINGSBIDRAG

Förening	Belopp (sek)
#utanskyddsnät	236 499
Female Legends	463 873
Klara K Demokrati	282 123
Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk	360 016
Nätverket för Yrkesverksamma Kvinnor och Icke-binära i skogsbranschen (NYKS)	236 499

Tabell 3 Förteckning över föreningar som beviljades etableringsbidrag för verksamhetsår 2021 med respektive summa.

Jämställdhetsmyndigheten | Box 73, 42422 Angered | Besöksadress: Angereds torg 9
031-3929000 | info@jamstalldhetsmyndigheten.se | www.jamstalldhetsmyndigheten.se